

TILSYNS- RAPPORT

Master i teologi
NLA Høgskolen AS

Mars 2020

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet.

NOKUTs samfunnsoppdrag, oppgaver og faglige uavhengighet er definert i universitets- og høyskoleloven og er nærmere spesifisert i forskrifter. I tillegg utfører NOKUT tilsyns- og forvaltningsoppgaver etter delegasjon fra departementet.

Formålet med NOKUTs virksomhet er å sikre og fremme kvalitet i utdanning ved

- å føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning
- å godkjenne og informere om utenlandsk utdanning og informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse i Norge

NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i norsk høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og godkjent høyere utenlandsk utdanning.

NOKUT bruker årlig rundt 900 sakkyndige i akkrediteringer, tilsyn, evalueringer, godkjenning av utenlandsk utdanning og prosjekter.

Du kan lese mer om arbeidet vårt på nokut.no.

NOKUT er sertifisert som miljøfyrtårn

Institusjon	NLA Høgskolen AS
Grad	Master i teologi, 120 studiepoeng
Sakkyndige	Førsteamanuensis Birgitte Lerheim, professor Fredrik Lindström, professor Niels Henrik Gregersen, student Anders K. Nordvik
Dato for vedtak	14. april 2020
NOKUTs saksnummer	19/02179

© NOKUT Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal NOKUT oppgis som kilde.

Forord

NOKUTs tilsyn med norsk høyere utdanning omfatter evaluering av institusjonenes interne system for kvalitetssikring av studier, akkreditering av nye, og tilsyn med etablerte studier. Universiteter og høyskoler har ulike fullmakter til å opprette studietilbud. Dersom en institusjon ønsker å opprette et studietilbud utenfor sitt fullmaktsområde, må den søke NOKUT om dette.

Herved fremlegges rapport om akkreditering av master i teologi ved NLA Høgskolen AS. Vurderingen som er nedfelt i tilsynsrapporten, er igangsatt på bakgrunn av søknad fra institusjonen. Denne rapporten viser den omfattende vurderingen som er gjort for å sikre utdanningskvaliteten i det planlagte studiet.

Master i teologi ved NLA Høgskolen tilfredsstillter ikke NOKUTs krav til utdanningskvalitet og avslås i vedtak av 14. april 2020.

Vedtaket er ikke tidsbegrenset.

Terje Mørland
direktør

Innhold

1 Informasjon om søkerinstitusjonen	6
2 Vedtak.....	6
3 Faglig vurdering	7
3.1 Forutsetninger for akkreditering (§ 3-1 (4) i studiekvalitetsforskriften og § 2-1 i studietilsynsforskriften)	7
3.1.1 Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler	7
3.1.2 Informasjon om studietilbudet.....	10
3.2 Krav til studietilbudet (§ 2-2 i studietilsynsforskriften)	10
3.2.1 Læringsutbytte og studiets navn	10
3.2.2 Studietilbudets faglig oppdatering og relevans.....	13
3.2.4 Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur.....	14
3.2.5 Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer.....	17
3.2.6 Kobling til forsknings- og utviklingsarbeid	18
3.2.7 Studietilbudets ordninger for internasjonalisering	18
3.2.8 Studietilbudets ordninger for internasjonal studentutveksling	19
3.2.9 Praksisavtaler.....	20
3.3 Krav til fagmiljø (§ 3-2 i forskrift fra kunnskapsdepartementet om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning og § 2-3 i studietilsynsforskriften)	20
3.3.1 Avgrensning og bredde	20
3.3.2 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og kompetanse	21
3.3.3 Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse.....	23
3.3.4 Faglig ledelse	23
3.3.5 Tilsatte i hovedstillinger	24
3.3.6 Fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid	25
3.3.7 Fagmiljøets eksterne faglige deltakelse	26
3.3.8 Praksisveiledere	26
4 Samlet konklusjon	26
5 Dokumentasjon	27
6 Vedlegg	28

Sammendrag

NLAs søknad om akkreditering av master i teologi har en rekke sterke sider, og det er gjort et stort arbeid med søknaden. Komiteens konklusjon er likevel negativ, noe vi har gjort rede for i vurderingen og oppsummert under. Vi har en rekke innspill til punkter som henholdsvis må og bør endres. De problematiske sidene ved søknaden knytter seg i hovedsak til sårbarhet hva angår faglig bredde og dybde i fagmiljøet, samt mangel på redegjørelse/refleksjon knyttet til høgskolens egenart som livssynsbasert høgskole og hvilke praktiske konsekvenser dette har.

1 Informasjon om søker institusjonen

NLA Høgskolen (NLA) er en akkreditert privat høyskole. Høgskolen er organisert som aksjeselskap og eies av seks kristne organisasjoner og ett kirkesamfunn (Normisjon, Norsk Luthersk Misjonssamband, Det Norske Misjonsselskap, Indremisjonsforbundet, Norges Kristelige Student- og Skoleungdomslag, Søndagsskolen Norge og Den evangelisk-lutherske frikirke). NLA har siden 2010 vært gjennom flere utvidelser og fusjoner og består i dag av fire studiesteder i tre byer:

- Sandviken, Bergen (det opprinnelige Norsk Lærerakademi, senere NLA Høgskolen)
- Breistein, Bergen (tidligere NLA Lærerhøgskolen, fusjonert med NLA Høgskolen 1. januar 2010)
- Staffeldtsgate, Oslo (tidligere Høgskolen i Staffeldtsgate, fusjonert med NLA Høgskolen 1. januar 2013)
- Gimlekollen, Kristiansand (tidligere Mediehøgskolen Gimlekollen, fusjonert med NLA Høgskolen 1. januar 2013)

2 Vedtak

NOKUT vurderer at vilkårene i NOKUTs forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning av 9. februar 2017 og i forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning av 1. februar 2010 ikke er oppfylt.

Vi avslår derfor søknaden om akkreditering av master i teologi ved NLA Høgskolen AS.

NOKUTs beslutning er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven (fvl) § 2. vedtaket kan påklages etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI, med de begrensninger som følger av studiekvalitetsforskriften § 1-9. Fristen for å klage er tre uker fra dere har mottatt vedtaket. Klagen skal sendes til NOKUT. Det finnes egne bestemmelser om hva en klage skal inneholde, jf. fvl. § 32.

Dersom dere klager vil NOKUT vurdere om vedtaket skal gjøres om eller opprettholdes. Opprettholder vi vedtaket sendes saken til Klagenemnda for vedtak fattet av NOKUT i saker om høgre utdanning, for at denne skal behandles klagen.

Dere har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. fvl. § 18.

3 Faglig vurdering

Der det forekommer «vi» i dette kapitlet, er det et uttrykk for de sakkyndige. Nummereringen på hver overskrift henviser til tilsvarende bestemmelse i NOKUTs studietilsynsforskrift.

3.1 Forutsetninger for akkreditering (§ 3-1 (4) i studiekvalitetsforskriften og § 2-1 i studietilsynsforskriften)

3.1.1 Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-1 (4) En forutsetning for akkreditering av studietilbud er at kravene i lov om universiteter og høyskoler er oppfylt. Forskrifter gitt med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 3-2 skal legges til grunn for akkrediteringen.

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-1 (1) Aktuelle krav i lov om universiteter og høyskoler med tilhørende forskrifter skal være oppfylt.

Vurdering

Komiteen har først en generell merknad knyttet til NLA Høgskolens egenart som livssynsbasert høyskole og deretter noen kommentarer knyttet til øvrige forskrifter.

Kommentarer til universitets- og høyskoleloven § 1-5 (1)¹: Komiteen vil først understreke at vi i tråd med gjeldende lovverk ikke ser noen prinsipielle hindre for å drive verdibaserte høyskoler som NLA. Derimot er vi kritiske til at søknaden ikke redegjør for og drøfter spenningsforholdet mellom den akademiske virksomhetens vitenskapelige grunn og høyskolens profil og eierforhold. Av den grunn er det vanskelig for komiteen å avgjøre om aktuelle krav i gjeldende lov er oppfylt.

Søknaden som helhet mangler en forventet og nødvendig refleksjon over spenningen mellom å være en fri høyskole med et bestemt verdigrunnlag og det å bedrive akademisk utdanning og forskning i et pluralistisk samfunn. Denne spenningen diskuteres ofte innen triangelen offentlig styring vs. institusjonell frihet vs. individuell frihet. Det er bemerkelsesverdig at NLAs søknad helt savner en slik refleksjon. En slik refleksjon kan tematiseres i tilknytning til for eksempel søknadens side 3 – 5 under ”faglig profil”.

Vi mener altså at NLA derfor må redegjøre for hvordan institusjonen ser på den nevnte spenningen, herunder hvordan man håndterer de sju eiernes (potensielle) krav knyttet til

¹ Første ledd sier: «Universiteter og høyskoler skal fremme og verne akademisk frihet. Institusjonene har et ansvar for å sikre at undervisning, forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid holder et høyt faglig nivå, og utøves i overensstemmelse med anerkjente vitenskapelige, kunstfaglige, pedagogiske og etiske prinsipper.»

høgskolens profesjonelle og etiske profil i relasjon til forskning og undervisning på akademisk nivå.

Opptak til studiet: I søknaden står det at "Masterstudiet i teologi bygger på avlagt bachelorgrad i teologi eller tilsvarende med gjennomsnittskarakteren C eller bedre (se studieplan for bachelor i teologi ved NLA Høgskolen). Dette inkluderer

- fullført examen philosophicum og examen facultatum, eller tilsvarende
- minst 90 studiepoeng i kristendom/teologi innenfor bachelorgraden, av disse minst 30 studiepoeng på 200-nivå, som dekker Det gamle testamente, Det nye testamente (deler av dette som grunnspråkbasert kurs i bibelvitenskapelig metode og eksegesi), kirke- og teologihistorie og systematisk teologi
- i tillegg til dette kunnskaper tilsvarende 20 studiepoeng i hvert av emnene bibelhebraisk og nytestamentlig gresk"

De redegjør videre for at spesialiseringen på bachelorgraden er mer spesifikk enn forskriften krever, og at dette henger sammen med at graden Master i teologi ved NLA Høgskolen ofte vil inngå i en cand.theol.-utdanning, der kravene til spesialisert faglig innhold tradisjonelt har vært høye. Ved at samme faglige nivå kreves av alle studentene som tas opp på utdanningen, sikres det at studentene har et felles faglig grunnlag som kan spilles på i de ulike læringssituasjonene. Dette vil innebære en faglig heving av læringsmiljøet for studentene som tar Master i teologi sammenlignet med tidligere studier i kristendomskunnskap med ulike varianter, der studenter med ganske ulike bachelorgrader med tanke på for eksempel trening i bibelske grunnspråk samt bredde og dybde i kunnskapen i de teologiske disiplinene deltok delvis i samme emner og undervisningsopplegg.

Til orientering vil komiteen anføre at den i sin vurdering av cand.theol.-graden har anbefalt å ikke kreve C ved overgang til høyere grads nivå, da dette ikke er vanlig ved opptak til et seksårlig integrert profesjonsstudium. Dette berører ikke opptak til den planlagte master i teologi i og for seg, og heller ikke faglig *bakgrunn* for studenter fra hhv. cand.theol.-studiet og MA i teologi-studiet som studerer sammen på emner som er felles for gradene, men det vil kunne berøre tanken om "samme faglige nivå" som det vises til over.

Kommentarer til forskrift om krav til mastergrad: I mastergradsforskriften (forskrift 1. desember 2005 nr. 1392) § 3 *Krav til mastergrad av 120 studiepoengs omfang* står det hvilke utdanningsløp mastergraden skal bygge på. Det er også et krav at det skal inngå fordypning i fag, emne eller emnegruppe av minimum 80 studiepoengs omfang innenfor mastergraden. Dette er tilstrekkelig beskrevet under opptak, og kravet ansees å være oppfylt. Krav til selvstendig arbeid av et omfang på minimum 30 studiepoeng er oppfylt, jf. forskrift om mastergrad § 6.

Kommentarer til Diploma Supplement og vitnemål: Diploma Supplement inneholder en engelsk oversettelse av studiet, studiets emner og studiets læringsutbyttebeskrivelser i seks punkter.

Det er generelt godt samsvar mellom den norske og den engelske oversettelsen og begrepene som fagmiljøet benytter på de ulike språkene. Det vises til vurderingen av læringsutbyttebeskrivelsene i 3.2.1. Høgskolen må revidere Vitnemål og Diploma Supplement i samsvar med endringer som gjøres av studiets læringsutbytter.

Høgskolen må:

- *Redegjøre for hvordan institusjonen ser på den spenningen mellom høyskolens profesjonelle og etiske profil i relasjon til forskning og undervisning på akademisk nivå, herunder forholdet mellom eierorganisasjonene og institusjonen.*
- *Revidere læringsutbyttebeskrivelsene i vitnemål og Diploma Supplement i samsvar med endringene som gjøres, jf. 3.2.1.*

Vurdering etter institusjonens tilbakemelding på rapportutkast

NLA henviser til at loven åpner for høyskoler med verdigrunnlag. Komiteen peker på at institusjonene har et ansvar for å sikre at verdigrunnlaget er utformet og utøves i overensstemmelse med anerkjente vitenskapelige, kunstfaglige, pedagogiske og etiske prinsipper, jf. uhl § 1.5 (1) jf. (2). Komiteen har bedt om en problematisering av og en refleksjon av hva dette innebærer. NLAs tilsvaret inneholder ingen refleksjon som er av betydning for spenningen mellom verdigrunnlaget og akademisk frihet. Med refleksjon mener vi normalt en slags diskusjon av tenkbare, kjente og ukjente, konflikter mellom ulike interesser og mål på det praktiske nivået.

I stedet blir vårt spørsmål om de syv eierorganisasjonenes potensielle innflytelse over skolens politikk og praksiser redusert til et spørsmål om skolens «verdigrunnlag» allerede i starten av tilsvaret («Verdigrunnlaget og formålet for driften av institusjonen fremgår av vedtektenes §§ 5 og 6.») og videre («Det pågår for øvrig en kontinuerlig faglig samtale ved institusjonen om betydningen av verdigrunnlaget innenfor de ulike fagområdene det arbeides med.»).

Forøvrig innebærer tilsvaret at det skulle være et uproblematisk forhold mellom for eksempel § 5 i vedtektene («Basis NLA Høgskolen bygger på den kristne tro slik den er uttrykt i Bibelen og den evangelisk-lutherske bekjennelse») og hva som i tilsvaret påstås å gjelde undervisningen: «Undervisere ved NLA Høgskolen skal gi forskningsbasert undervisning. Dette betyr at undervisningen skal avspeile og formidle den løpende erkjennelsesprosessen som skjer i forskningsfronten i de enkelte fag, med en bredde og på en måte som samsvarer med det nivå som studenten befinner seg på»). Som bekjent finnes det både historisk og aktuelt mer enn én tolkning av hvordan den kristne troen uttrykkes i Bibelen og i den evangelisk-lutherske bekjennelsen, og, videre, kan disse tolkningene og de praktiske følgene av disse ikke alltid la seg enkelt relatere til hva som pågår ved de teologiske disiplinenes forskningsfronter.

En kortfattet og poengtert redegjørelse for hvordan disse typene av spenninger i praksis håndteres på ulike nivåer ved NLA hadde vært verdifull for bedømmelsen av søknaden.

Komiteen mener at den foreliggende redegjørelsen fra NLA skaper uklarhet rundt høyskolens forståelse av oven nevnte spenningsforhold, men forutsetter i denne sammenheng at høyskolen respekterer kravet i uhl § 1-5 (1) jf (2).

Komiteen er kjent med at NOKUT har åpnet revidering av NLAs akkreditering som høyskole, jf. brev datert 31. januar 2020. Komiteen legger til grunn at denne revideringen vil gå dypere inn i institusjonens samlede håndtering av bestemmelsene i uhl. § 1-5 enn det denne komiteen har hatt mulighet for å gjøre i en søknad om akkreditering av studietilbud der vi ikke møter institusjonen.

Komiteens merknader til Diploma Supplement og til de norske læringsutbyttebeskrivelsene i vitnemålet er tatt til følge og rettet. Læringsutbyttebeskrivelsene på engelsk i Diploma

Supplement og læringsutbyttebeskrivelene på norsk i vitnemålet er nå i samsvar med hverandre.

Konklusjon

Ja, kravet er oppfylt.

Høyskolen bør:

- bevisst jobbe videre med hvordan institusjonen ser på og praktiserer spenningen mellom høyskolens konfesjonelle og etiske profil i relasjon til forskning og undervisning på akademisk nivå, herunder forholdet mellom eierorganisasjonene, institusjonen og de ansatte.

3.1.2 Informasjon om studietilbudet

Fra studietilsynsforskrifte:

§ 2-1 (2) Informasjon om studietilbudet skal være korrekt, vise studiets innhold, oppbygging og progresjon, samt muligheter for studentutveksling.

Vurdering

Søknaden og studieplan inneholder beskrivelse av og informasjonen om studietilbudet. Den beskriver innhold, oppbygning, progresjon og studentutveksling på en tilfredsstillende måte

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

3.2 Krav til studietilbudet (§ 2-2 i studietilsynsforskriften)

3.2.1 Læringsutbytte og studiets navn

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (1) Læringsutbyttet for studietilbudet skal beskrives i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet skal ha et dekkende navn.

Studiets læringsutbyttebeskrivelse:

Kunnskap

Kandidaten:

- har avansert kunnskap innenfor de klassiske teologiske hoveddisiplinene Det gamle testamente, Det nye testamente, kristendommens historie og systematisk teologi (inkl. etikk og religionsfilosofi)
- har spesialisert innsikt i utvalgte temaområder innenfor de teologiske disiplinene
- har inngående kunnskap om vitenskapsteoretisk tenkning og problematikk i allmenn og teologisk sammenheng, herunder også hermeneutikk
- har avansert kunnskap om hvordan ulike kontekster påvirker teologisk virksomhet i dag – på kirke- og samfunnsnivå; nasjonalt og internasjonalt

- har avansert innsikt i sammenhengen mellom teologisk kunnskap, kirkelig praksis og personlig fromhetsliv
- har innsikt i hvordan teologisk kunnskap kan anvendes og foredles i møte med ny forskning

Ferdigheter

Kandidaten:

- kan analysere, kritisere og argumentere for teologiske påstander av historiskdeskriptiv og systematisk-normativ art
- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset vitenskapelig arbeid med en teologisk problemstilling med sakssvarende metoder under veiledning og i tråd med forskningsetiske retningslinjer
- kan anvende ulike hermeneutiske metoder og verktøy i fortolkning av faglige tekster, historiske tekster og hellige tekster
- kan arbeide med fagstoffet på selvstendig, reflektert og analytisk-kritisk måte
- kan finne frem til relevante kilder for å løse faglige problemstillinger og benytte kildene på etterrettelig vis

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan delta i den offentlige samtalen om aktuelle teologiske spørsmål og religionens rolle i samfunnet
- kan formidle kunnskap fra bredden i fagområdet og innsikter fra sitt spissede, selvstendige faglige arbeid i relevante situasjoner og kontekster, både til spesialister og allmennheten
- kan bidra til faglig nytenkning og innovasjonsprosesser i kirke og samfunn
- kan analysere fag- og yrkesetiske spørsmål knyttet til å formidle og gi tilslutning til religiøse sannhetskrav

Vurdering

Læringsutbyttebeskrivelsene til studiet er beskrevet i samsvar med Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring, og studietilbudet har et dekkende navn. Vi har imidlertid enkelte kommentarer til noen av læringsutbyttebeskrivelsene.

Komiteen vil bemerke at kunnskapsdelen er formulert som «kunnskap» og som «innsikt» i et gjenstandsområde. Komiteen har forståelse for at det benyttes allmenne kognitive begreper, men anbefaler, at læringsutbyttet gjør det klart at kristendommen etc. ikke er monolittiske størrelser, men alltid forefinnes i forskjellige versjoner og leves på forskjellige måter, måter som til og med ofte står i en indre konflikt med hverandre. Kunnskapsbeskrivelsen *må* derfor inneholde en klargjørelse av kristendommens forskjellige uttrykk og livsformer, herunder forhold mellom kontinuitet og konflikter innenfor gjenstandsområder. Slike konflikter *må* også avspeiles i kursmaterialet i form av tilstedeværelsen av forskjellige teologiske tilganger og perspektiver på kristendommen (se nedenfor, 3.2.4.).

Beskrivelsen av kandidatens «ferdigheter» må derfor fremheve kandidatens evne til å analysere og kritisere forskjelligartede teologiske påstander, tilganger og perspektiver, og foreta en anvendelse av disse, som både kan vise kandidatens argumentative valg og oppmerksomhet overfor mulige alternativer.

Komiteen vil bemerke at viktige deler av kunnskap-punkter mangler i beskrivelsen av MATEOL (sammenlignet med cand.theol.-studiet) all den tid mastergraden også har emnet TEOL303 Kristendommens historie (15 stp). Vi mener derfor at følgende punkter innføres under «kunnskap»:

- har kunnskap om den historiske utviklingen til kristendommen, jødedommen og islam, og deres utbredelse i verden i dag
- har kunnskap om kristendommens kulturelle betydning for det norske samfunnet, om religiøs mangfold og religionsdialog i dagens Norge

Komiteen vil også bemerke at følgende aspekt av «ferdigheter» er tatt ut i beskrivelsen av MATEOL, igjen sammenlignet med cand.theol.:

- kan oppdatere sin faglige kunnskap basert på forskning på området

Dette mener vi er relevant også for dette studiet.

Høgskolen må:

- *Redegjøre for de forskjellige metodiske tilganger og teologiske perspektiver, som ligger i utdannelsens opparbeidelse av kunnskap, og la dette avspeiles i kursmaterialet.*
- *Redegjøre for hva som ligger i hermeneutiske metoder i samsvar med hva som er beskrevet ovenfor.*
- *Endre kunnskapsbeskrivelsen slik at den inneholder en klargjørelse av kristendommens forskjellige uttrykk og livsformer, herunder forhold mellom kontinuitet og konflikter innenfor gjenstandsområder.*
- *Endre beskrivelsen av kandidatens ferdigheter slik at den fremhever evne til å analysere og kritisere ulike teologiske påstander, tilganger og perspektiver og bruke disse på en måte som både viser kandidatens argumentative valg og oppmerksomhet overfor mulige alternativer.*
- *Endre kunnskaps- og ferdighetsbeskrivelsene som anført ovenfor slik at de samsvarer med studiets faktiske innhold.*

Vurdering etter institusjonens tilbakemelding på rapportutkast

NLA skriver i sitt tilsvarende svar: «Vi mener at innvendingen grunnleggende bygger på en annen forståelse av kurslitteraturens status enn den Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring (NKR) og NLA Høgskolen ved LOKUT legger til grunn. Det er læringsutbyttebeskrivelsene som binder studenten til hvilke faglige mål som skal oppnås.» Det er riktig, men komiteens poeng var at den oppførte kurslitteraturen, både når det gjelder omfang og innhold, ikke innebar en god nok operasjonalisering av læringsutbyttebeskrivelsene. Komiteen ser positivt på den gjennomgangen som er gjort av læringsutbyttebeskrivelsene og emneplaner med tanke på mangfold knyttet til metodiske tilganger og teologiske perspektiver studentene skal lære om, spenningen mellom konflikt og kontinuitet, enhet og pluralitet innad i kristendommen, samt studentens ferdighet til

velbegrunnede argumentative valg mellom alternative teologiske posisjoner. Endringene som er gjort i læringsutbyttebeskrivelsene vedrørende historiske tematikk er tilfredsstillende. Det gjelder også kunnskaps- og ferdighetsbeskrivelsene som anført ovenfor slik at de samsvarer med studiets faktiske innhold.

Til vurderingen av «hermeneutiske metoder», lå ikke komiteens innvending mot dette punktet i bruken av uttrykket, men i manglende innholdsbestemmelse. Uttrykket er relevant i sammenheng. I stedet for å gi en redegjørelse har NLA bare strøket begrepet i læringsutbyttebeskrivelsen. Dette må tas inn igjen i studiet.

Konklusjon

Nei, høyskolens redegjørelse er ikke tilfredsstillende.

Høyskolen må:

- ta «hermeneutiske metoder» inn i studieplanen igjen, samt redegjøre for hva som ligger i bruken av uttrykket «hermeneutiske metoder» i læringsutbyttebeskrivelsen.

3.2.2 Studietilbudets faglig oppdatering og relevans

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (2) Studietilbudet skal være faglig oppdatert, og ha tydelig relevans for videre studier og/eller arbeidsliv.

Vurdering

Studietilbudet er i all hovedsak faglig oppdatert og har tydelig relevans for videre studier (PhD-nivå) og arbeidsliv (kirke og organisasjon). Imidlertid savnes en tydeligere bevissthet om og synliggjøring av kompleksiteten innen kristendommens egenart og ulike ytringsformer, særskilt i et samtidsperspektiv.

Konklusjon

Ja, studiet har en tydelig faglig relevans for arbeidsliv og/eller videre studier.

Høyskolen bør:

- arbeide videre med synliggjøring av kompleksiteten innen kristen teologi og praksis.

3.2.3 Studietilbudets arbeidsomfang

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (3) Studietilbudets samlede arbeidsomfang skal være på 1500-1800 timer per år for heltidsstudier.

Vurdering

Høyskolens redegjørelse for arbeidsomfang er i all hovedsak adekvat og i tråd med ECTS-systemet. Vi har likevel merknader til kurslitteraturens omfang og utbyttbarhet.

Omfanget på kurslitteraturen synes ofte beskjedent når vi sammenligner med den gjengse fortolkning til og praktisering av ECTS-kravene som 100 sider pensum per studiepoeng. Praksis ved de andre institusjonene som tildeler cand.theol.-graden er i tråd med dette, se for eksempel ved UiO² og MF³:

«Et emne på 10 studiepoeng har til disposisjon en tredjedel av studentens arbeidstid i semesteret for deltakelse i undervisning og for egen læring. Tiden til disposisjon (dvs. fratrukket tiden brukt på undervisning og ev. praksis) bestemmer pensumets omfang. En tommelfingerregel er at pensum normalt ikke bør overskride 1000 sider på et 10 sp. emne.»

«The credit system is based on pages of literature read in the course in question, counting 100 pages per ECTS credit. For outgoing exchange students, our crediting is based on the normal workload for a full-time student at the institution in question. If our student has had a normal workload, we credit the student with 30 ECTS per semester of study.»

Hos NLA ser vi av emnebeskrivelsen av TEOL340 at kurslitteraturen omfatter 750 sider, men ifølge litteraturlisten er det rette antallet 715 sider. Det forekommer at den angitte litteraturen kan byttes ut mot «tilsvarende», eksempelvis TEOL302 og TEOL303. I kursene TEOL302, TEOL303 og TEOL340 er mellom 350 og 400 sider valgbare eller utbyttbare.

Komiteen mener at omfanget av andre læringsaktiviteter i de fleste tilfeller ikke kompenseres for en så omfattende pensumreduksjon sammenlignet med hva som er praksis på tilsvarende studier. Komiteen mener likevel at det er forståelig at gjengse forventninger til ECTS-kravene og til praksis ved andre teologiske institusjoner, hvor 1 ECTS som hovedregel regel angis til 100 sider settes til side under særskilte omstendigheter, for eksempel når det gjelder kilder på klassiske språk eller dersom det er snakk om en lang rekke mindre, men tunge tekster eller når praksis og/eller feltobservasjoner inngår i studiet.

Høgskolen må:

- justere og gjøre rede for omfanget av pensum.

Vurdering etter institusjonens tilbakemelding på rapportutkast

Høgskolen har gjort endringer og har merket de aktuelle endringene i revidert studieplan. Høgskolens redegjørelse på dette punktet er tilfredsstillende.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende oppfylt.

3.2.4 Studietilbudets innhold, oppbygning og infrastruktur

Fra studietilsynsforskriften:

² <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/sta/enheter/hf/program-emner/behandling-emner/emnenormer.html#pensum>

³ <https://www.mf.no/en/european-credit-transfer-system>

§ 2-2 (4) Studietilbudets innhold, oppbygging og infrastruktur skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet.

Vurdering

Studietilbudets innhold er som helhet relevant hva angår oppbygning og emner (både mengden av emner og emnenes fokus/temaer). Komiteen har likevel noen merknader av relativt alvorlig art. Disse gjelder både innhold og infrastruktur.

Vi er for det første bekymret for at kurslitteraturen innen de enkelte emner ikke har en tydelig nok innholdsmessig bredde som åpner for ulike teologiske perspektiver og forskjellige metodiske tilganger. Det er slik vi ser det en forutsetning at kurslitteraturen på en høyskoleutdannelse i teologi har en innholdsmessig bredde, som tillater at forskjellige teologiske synspunkter kommer til orde, i særdeleshet på masternivå.

Vi mener derfor at NLA må revidere litteraturlistene i linje med det vi har påpekt slik at samtlige kursplaner lever opp til intensjonen om at utdanningen skal gi ulike perspektiv fra aktuell teologisk forskning. Vi vil gi noen eksempler:

I søknadens sider 22 og 23 opplyses det at TEOL301–305 kan knyttes an til lærerens pågående forskningsprosjekt. Det er sannsynlig at så kommer til å skje, men etter vår erfaring er det fullt mulig å markere dette i litteraturlisten. For komiteen er det vanskelig å bedømme om læringsmålene kommer til å kunne nås så lenge flere litteraturlister karakteriseres av denne dynamikken. Denne utfordringen gjelder bredden i litteraturvalget.

I TEOL304 Systematisk-teologiske grunnlagsspørsmål MA 15 ECTS finnes derimot en god spredning med mange forskjellige teologiske (herunder *også* avanserte) perspektiver, selv om det kun leses ca. 700 s. på et 15 ECTS kurs. Sideantallet er likevel ikke helt tilfredsstillende. Vi anbefaler derfor at det tilføyes mer lærebokstoff på et høyere nivå. TEOL307 Teologi og kunst MA 15 ECTS er likedan på avansert nivå, og det leses 1200 sider, noe som kan forsvares gitt tekstenes diversitet og tyngde. Det felles pensum på TEOL340 MA 10 ECTS er det imidlertid vanskelig å se som avansert i nivå, medmindre den studerende skaffer seg valgpensum på 350 sider (godkjent av faglærer) på høyt nivå. For det andre har vi merknader til forholdet mellom Læringsutbyttebeskrivelsen og enkeltkurs. Læringsutbyttets første kulepunkt under generell kompetanse handler om at kandidaten etter endt studium skal kunne «delta i den offentlige samtale».

Eksempler på viktige punkter hvor den offentlige samtale ofte berører religion er forholdet mellom hhv. kjønn og teologi og teologi og naturvitenskap, samt flerkulturell eksistens. De to første punktene er noe behandlet innen TEOL305, men det siste er i liten grad tema, annet enn implisitt i litteratur knyttet til modernitetsproblematikk. Med den kompetanse NLA ellers har på flerkulturelle perspektiver i utdanning og samfunnsliv, er det påfallende at denne ikke er aktivert her (jfr. siste kulepunkt under «kunnskap» under 3.2.1).

For det tredje er komiteen kritisk på nok et punkt. Det gjelder nivået på Teol303 Kristendommens historie MA, 15 ECTS, hvor det leses allmenn oversiktslitteratur som Hägglund (370 s.) og Schilling (200 s.). Bortsett fra 200 sider Luther-tekster og et selvvalgt pensum på 400 s. (godkjent av faglærer) er det vanskelig å komme opp i nærheten av 12-1500 siders spesiallitteratur og kildetekster på høyt nivå.

For det fjerde har vi noen merknader til studiets infrastruktur. Når det gjelder fysisk infrastruktur synes denne godt ivaretatt. Vi er imidlertid bekymret for studiets

digitale/virtuelle infrastruktur. Dette er et studium som – slik de sakkyndige leser søknaden – i relativt stor grad skal kunne gjennomføres som fjernstudium. Noen emner er fleksible og med dette lagt opp med fjernstudenter for øyet. For flere andre emner oppgis det at man skal kunne følge undervisningen på Skype eller lignende. Ut fra emnebeskrivelsene ser det ut til at minst halvparten av kursene skal kunne tas uten at studenten fysisk er til stede på campus.

Det er imidlertid ikke beskrevet i emnebeskrivelsene eller for øvrig i søknaden hvordan høyskolen har tenkt å etablere et læringsfellesskap mellom samlingene eller et læringsfellesskap for fjernstudenter på de ordinære emnene. Det refereres bare til at studentene kan følge undervisningen via Skype. Komiteen spør derfor om en nærmere redegjørelse for hvordan det skal sikres at det etableres bærekraftige læringsfellesskap innen de ulike emnene og for studiet som helhet – også for fjernstudenter. Etter vår erfaring fungerer de digitale læringsplattformene som brukes i akademia bedre for administrasjon av læringsaktiviteter enn for å skape og vedlikeholde læringsfellesskap.

For et opplegg som i den grad åpner for fjernstudenter som dette studieprogrammet, kreves det en bedre gjennomtenkning av og redegjørelse for digitale infrastrukturer enn det som foreligger i søknaden. Dette gjelder både samlingsbaserte kurs og fjernstudenter på campusbaserte enkeltemner.

Høyskolen må:

- *Etablere en større innholdsmessig bredde i pensumlitteraturen.*
- *Revurdere og tydeliggjøre på kurs- og pensumnivå hvilken kompetanse som forutsettes om man som teolog skal utrustes til å «delta i den offentlige samtale».*
- *Sikre et nivået på emnene med hensyn til vanskelighetsgrad i pensumlitteratur.*
- *Redegjøre for hvilke digitale infrastrukturer som kan sikre et godt læringsmiljø mellom samlingene på samlingsbaserte kurs, og for fjernstudenter.*

Vurdering etter institusjonens tilbakemelding på rapportutkast

Det er gjort flere revideringer av studieplanen og fagmiljøet, men komiteen er fortsatt usikker på om følgende punkt er innfridd: «Revurdere og tydeliggjøre på kurs- og pensumnivå hvilken kompetanse som forutsettes om man som teolog skal rustes til å «delta i den offentlige samtale»». Dette gjelder også i noen grad om teologisk bredde allerede under «de første årene»: «Sikre at kurslitteraturen har en innholdsmessig bredde, som tillater forskjellige teologiske synspunkter å komme til orde, allerede på de første årene og grunnleggende nivå av studiet, men i særdeleshet på de to siste årene.

Den innholdsmessige bredden i pensumlitteraturen er blitt noe større, og forskjellen mellom bachelor- og masternivå har blitt endel tydeligere. Arbeidet som er gjort i forhold til NT-kurset TEOL302 er det beste eksemplet på hva slags endringer komiteen har vært ute etter, for eksempel når det gjelder å få inn bredere metodiske og teoretiske perspektiver og tilganger. Her er f.eks. litteratur om feministisk arbeid med Bibelen tatt inn, i tillegg til en rekke andre suppleringer og endringer.

Når det gjelder TEOL304 og TEOL305, emner i systematisk teologi, ser komiteen knapt endringer. Her der det i mindre grad revurdert og tydeliggjort på «kurs- og pensumnivå hvilken kompetanse som forutsettes om man som teolog skal rustes til å «delta i den offentlige samtale»». Vi ser at det kan være rom for å velge litteratur til et eller flere av

områdene vi bruker som eksempler så som ”kjønn og teologi”, innenfor rammen av selvvulgt litteratur, men anser ikke dette for tilstrekkelig.

Metodekurset TEOL340, har blitt supplert med tematikk og litteratur i forhold til empirisk og kvalitativt arbeid. Dette er gjort på en relevant og mer enn tilfredsstillende måte. Det samme gjelder redegjørelsen for ønsket om en fremtidig digital infrastruktur.

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

Høyskolen bør:

- likevel i ytterligere grad revurdere og tydeliggjøre på kurs- og pensumnivå hvilken kompetanse som forutsettes om man som teolog skal rustes til å «delta i den offentlige samtale».

3.2.5 Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer

Fra studietilsynsforordningen:

§ 2-2 (5) Undervisnings-, lærings- og vurderingsformer skal være tilpasset læringsutbyttet for studietilbudet. Det skal legges til rette for at studenten kan ta en aktiv rolle i læringsprosessen.

Vurdering

Undervisningsformene er adekvate, men det bør ikke være flere samlingsbaserte kurs enn nå, for å sikre et kontinuerlig studiemiljø på campus. For fjernstudentenes del er bekymringene knyttet til digital infrastruktur som vi meldte under punkt 3.2.4 også relevante for punkt 3.2.5.

Vi har også noen merknader til fordelingen mellom eksamensformer mellom kursene. Ved gjennomgang av de ulike kursene ser det ut til det kun er ett emne som har «porteføljeeksamen»/mappeeksamen. Flere av emnene har arbeidskrav som med letthet kunne ha fungert som mapper med muntlig avsluttende mappesamtale. To av emnene, TEOL304 og TEOL305, har 5-timers klausur/skoleeksamen eksamen. Vi anser klausurprøve som dårlig egnet til både tema og nivå på disse konkrete kursene. En bedre form både med hensyn til læring og eksaminering er mappeeksamen kombinert med avsluttende muntlig presentasjon og diskusjon.

Generelt mener vi likevel at kravene er oppfylt på dette punktet.

Komiteen vil for øvrig positivt bemerke at det gjennomgående legges godt til rette for studentens aktive rolle i læringsprosessen. Dette er sikret gjennom varierte læringsaktiviteter og muligheter for tilretteleggelse bl.a. gjennom faglige samtaler, gjennom at studentene kan gjøre selvstendige litteraturvalg av spesialisering i emner på masternivå, gjennom dialog mellom feltstudier, gjennom tverrdisiplinære seminarer med aktiv studentdeltagelse og gjennom oppgaveseminar med veiledning. Slik ivaretas og oppmuntres studentenes aktive rolle både gjennom formelle og uformelle møtepunkter. NLA gjør også bruk av gjentatte evalueringsordninger.

Konklusjon

Ja, studiets undervisnings-, lærings- og vurderingsformer er egnet til å oppnå læringsutbyttet.

Høgskolen bør:

- ikke tilby flere samlingsbaserte kurs enn nå, og om mulig begrense slike.
- iustere eksamensformene etter anbefaling ovenfor.

3.2.6 Kobling til forsknings- og utviklingsarbeid

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (6) Studietilbudet skal ha relevant kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid.

Vurdering

Komiteen finner at studietilbudet på mange måter har en relevant kobling til forskning og faglig utviklingsarbeid. Alle lærere oppfordres til å bruke sitt egen forsknings- og utviklingsarbeid inn i undervisningen. Kursene inneholder valgdeler hvor studentene kan knytte seg til lærernes pågående forskning, noe som kan gi studentene tverrdisiplinære perspektiver på problemstilling, innhold og metode. Studentene inviteres også til møter i høgskolens forskningsgrupper. Det tilrettelegges for eksplorerende læring hvor studenten selv kan innta en forskerrolle i en del av kursene. Dette ser komiteen som positivt.

NLA bør ellers bevisst arbeide med å trekke inn andre deler av eksisterende kompetanse ved høgskolen, for eksempel innen flerkulturell pedagogikk og fenomenologi. Det bør reflekteres over og synliggjøres hva det kan bety for masterstudiet at det foregår på en høgskole med lange pedagogiske tradisjoner og særskilt kompetanse innen en rekke andre felter. Slik kan det skapes gode faglige synergier som kan heve kvaliteten på masterstudiet.

Konklusjon

Ja, studiet har tilfredsstillende kobling til forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Høgskolen bør:

- ved behov trekke inn andre deler av høgskolens eksisterende kompetanse innen undervisning og forskning, og vurdere mulige synergier mellom de ulike seksjonene ved NLA til beste for mastergradsstudiet.

3.2.7 Studietilbudets ordninger for internasjonalisering

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-2 (7) Studietilbudet skal ha ordninger for internasjonalisering som er tilpasset studietilbudets nivå, omfang og egenart.

Vurdering

Samlet sett mener vi at høyskolen har adekvate tilbud og aktiviteter når det gjelder internasjonalisering. Den har dokumentert avtaler med University of Winchester (UK, BA-nivå) og Protestant Theological University, Amsterdam (MA-nivå). Dette er relevante samarbeidspartnere og avtalene muliggjør den utveksling som er beskrevet i studieplanen. Vi har likevel noen merknader knyttet til pensumlitteratur og internasjonalisering.

Av det vi kan se gjelder avtalene med University of Winchester og Protestant Theological University studentutveksling. Faglærerne deltar imidlertid i en rekke internasjonale samarbeid og nettverk, som nettverket «Educating Ministry Professionals in the Nordic Kontekst». Det kan også nevnes andre nettverk som deres ansatte deltar i: AAR American Academy of Religion/Society of Biblical Literature, Collegium Patristicum Lundense, Ernst Troeltsch-Gesellschaft (Tyskland) og Association Internationale des Professeurs de Philosophie. De bidrar på internasjonale konferanser, hvor studentene også har mulighet til å delta. Det står i søknaden at det foregår utveksling av ansatte gjennom mobilitetsordninger.

Søknaden (side. 23) hevder at «(d)et benyttes internasjonal litteratur i en rekke emner, hovedsakelig engelskspråklig. Denne gir kjennskap til ulike teologiske kontekster globalt, både geografisk og konfesjonelt». Kursplanenes litteraturlister viser at et flertall kurs, for eksempel TEOL301 og TEOL307, er i nivå med denne ambisjonen. Men i flere andre tilfeller gir litteraturlistene ikke underlag for denne påstanden: Skandinaviske titler har for eksempel en påfallende overvekt på litteraturlistene, ikke sjelden med tilknytning til institusjonens lærere, som i en rekke tilfeller har valgt å publisere på ett skandinavisk språk. Dette er ikke noe problem i seg selv, men vi undrer oss over hvorvidt utvalget i eksempelvis TEOL303 og TEOL302 er begrunnet i overveier knyttet til pedagogisk og innholdsmessig høy kvalitet. Vi noterer på dette punkter en tydelig spenning i forhold til kravet om internasjonal litteratur, § 2–2 (7).

Konklusjon

Ja, studiet har ordninger for internasjonalisering relevant for studiets nivå, omfang og egenart.

Høyskolen bør:

- revurdere og gjøre rede for forholdet mellom skandinaviskspråklig og internasjonal pensumlitteratur.

3.2.8 Studietilbudets ordninger for internasjonal studentutveksling

Fra studietilsynsforordningen:

§ 2-2 (8) Studietilbud som fører fram til en grad skal ha ordninger for internasjonal studentutveksling. Innholdet i utvekslingen skal være faglig relevant.

Vurdering

Det foreligger utvekslingsavtaler med University of Winchester (UK, BA-nivå) og Protestant Theological University, Amsterdam (MA-nivå). Dette er faglig relevante samarbeidspartnere og avtalen muliggjør den utveksling som er beskrevet i studieplanen.

I tillegg til samarbeidsavtaler med University of Winchester og Protestant Theological University i Amsterdam legger også NLA opp til et sommersemester i Palestina. Dette medfører stor bredde i studentenes utvekslingsmuligheter. Det er også positivt at NLA ser ut til å oppmuntre studenter til utveksling gjennom god informasjon og tilrettelegging.

Konklusjon

Ja, studiet har ordninger for internasjonal studentutveksling relevant for studiet.

Høyskolen bør

- arbeide for å etablere flere utvekslingsavtaler.

3.2.9 Praksisavtaler

§ 2-2 (9) For studietilbud med praksis skal det foreligge praksisavtale mellom institusjon og praksissted.

Mastergradsstudiet har ikke praksis.

3.3 Krav til fagmiljø (§ 3-2 i forskrift fra kunnskapsdepartementet om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning og fagskoleutdanning og § 2-3 i studietilsynsforskriften)

3.3.1 Avgrensning og bredde

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-2 (1) Mastergradsstudiet skal være definert og avgrenset og ha tilstrekkelig faglig bredde.

Vurdering

Studiet er tilstrekkelig definert og avgrenset, men har likevel noen mangler.

Komiteen konstaterer at selv om dette er en mastergrad i teologi, inngår i liten grad forskning og undervisning i interaksjonsflatene mellom teologi og andre disipliner i studiet (eksempler på dette kan være psykologi, kjønnsforskning og life science) med unntak av at religionens og teologiens estetiske dimensjoner inngår som en obligatorisk del av teologistudiet. Det siste ser vi som positivt.

Komiteen er ellers, som nevnt under punkt 3.2.4, også bekymret for at kurslitteraturen innen de enkelte emner ikke har en tydelig nok innholdsmessig bredde som åpner for ulike teologiske perspektiver og forskjellige metodiske tilganger, og vil gjenta denne bekymringen også under punkt 3.3.1. Det er slik vi ser det en forutsetning at kurslitteraturen på en høyskoleutdannelse i teologi har en innholdsmessig bredde, som tillater *forskjellige teologiske synspunkter* å komme til orde, allerede på bachelornivå, men i særdeleshet på masternivå.

Høyskolen må:

- Sikre at kurslitteraturen har en innholdsmessig bredde, som tillater forskjellige teologiske synspunkter å komme til orde i særdeleshet på masternivå.

Vurdering etter institusjonens tilbakemelding på rapportutkast

Kurslitteraturens har nå en større innholdsmessig bredde enn før,

Konklusjon

Ja, høyskolens redegjørelse er tilfredsstillende.

Høyskolen bør:

- fortsatt arbeide videre med å sikre at de enkelte kurs har en innholdsmessig bredde, som tillater forskjellige teologiske synspunkter å komme til orde.

3.3.2 Fagmiljøets sammensetning, størrelse og kompetanse

Fra studietilsynsforordningen:

§ 2-3 (1) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha en størrelse som står i forhold til antall studenter og studiets egenart, være kompetansemessig stabilt over tid og ha en sammensetning som dekker de fag og emner som inngår i studietilbudet.

Fra studiekvalitetsforordningen:

§ 3-2 (2) Mastergradsstudiet skal ha et bredt og stabilt fagmiljø som består av tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid innenfor studietilbudet. Fagmiljøet skal dekke fag og emner som studietilbudet består av. De ansatte i fagmiljøet skal ha relevant kompetanse.

Vurdering

Det er 12 personer som bidrar med tilsammen 7,71 årsverk til studiet. Fagmiljøet har per dags dato en størrelse som innfrir kravene over. Likevel er komiteens vurdering at institusjonen er sårbar både når det gjelder stabilitet, størrelse og bredde på fagmiljøet.

Vi mener at fagmiljøet er på et minimum hva angår størrelse og bredde for å kunne ivareta en utdanning av dette formatet.

Vi har derfor en alvorlig bekymring knyttet til fagmiljøets stabilitet over tid. Komiteen er kjent med at alle tilsatte med professorkompetanse vil nå øvre aldersgrense for ansettelse i løpet av et år eller to. Komiteen er derfor bekymret for fagmiljøets størrelse og bredde framover, samt hvordan NLA vil ivareta en høy nok kvalitet på sitt fagmiljø.

Søknaden inneholder nemlig ingen plan for hvordan lærerkollegiet skal fornyes etter planlagte avganger. Vi finner kun en kort og uklar formulering på s. 23 ("i årene som kommer vil noen av professorene gå av for pensjon, men disse vil bli erstattet gjennom planlagte opprykksøknader for allerede tilsatt personell og/eller nyansettelser") og en lignende formulering med henvisning til historikk og praksis på s. 30 ("Det normale er at

institusjonen ved avgang for pensjon eller oppsigelse av andre grunner ansetter en ny kvalifisert fagperson med tilsvarende faglig spesialisering, slik man også har eksempler på nylig.”) Vi merker oss også negativt at søknaden ikke har noen redegjørelse for hvordan kjønnsbalansen i et svært mannsdominert lærerkollegium skal kunne sikres i forbindelse med dette. NLA ligger under snittet for ansatte kvinner⁴ i toppstillinger i akademia generelt og innen teologi er det nesten bare menn som underviser.

Da disse manglene samlet sett strider mot kravene til studiemiljøets stabilitet, bredde og størrelse må NLA legge fram konkrete og realistiske planer for lærerrekuttering de nærmeste årene. NLA må også presentere en oppdatert oversikt over fagmiljøet slik at vi kan vurdere kravet.

Høgskolen må:

- *Legge fram en oppdatert oversikt over fagmiljøet og erstatnings- og utvidelsesbehovene innen dette.*
- *Legge fram konkrete og realistiske planer for å rekruttere kompetanse for fremtiden innen alle relevante disipliner.*

Vurdering etter institusjonens tilbakemelding på rapportutkast

Komiteen har mottatt en oppdatert oversikt over fagmiljøet samt erstatning- og utvidelsesbehov.

Komiteen ser positivt på den framlagte planen for nyrekruttering i eksisterende stillinger og supplering av disse, og anser planen som realitetsorientert. Komiteen ser videre positivt på at høgskolen har en vilje til og en strategi for å bedre kjønnsbalansen i kollegiet.

Stilling i Det gamle testamente er planlagt utlyst v2021.

Videre er det positivt at flere førsteamanuenser ved høgskolen nå har søkt om professoropprykk, men da det ennå ikke er fattet vedtak i disse sakene, kan komiteen ikke forholde seg til dette.

Komiteen noterer seg at det fra høsten 2020 blir ansatt en med kompetanse innen empirisk teologi, og vil bidra også i dette studiet.

Selv om høgskolens planer for videre rekruttering er realistiske, er fagmiljøet så smalt, sårbart og ustabil at komiteen ikke vil anbefale at høgskolen søker på nytt i denne saken før rekrutteringsplaner er gjennomført og nye fagfolk tilsatt. Vi finner det ikke mulig å bedømme en institusjon på basis av lærerkrefter som ikke lengre er ansatt eller i nær framtid vil gå av, og på basis av lærerkrefter som er planlagt tilsatt. Fagmiljøets sammensetning vil også ha betydning for den fremtidige forskningsaktiviteten ved NLA.

Konklusjon

Nei, høgskolens redegjørelse er ikke tilfredsstillende.

Høgskolen må:

⁴ Se <https://khrono.no/forskningsradet-himolde-hio/ostfold-har-best-kjonnbalanse-blant-professorar-og-dosentar/403428>

- gjennomføre sin rekrutterings- og erstatningsplan før de på ny søker.

3.3.3 Fagmiljøets utdanningsfaglige kompetanse

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (2) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal ha relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Vurdering

Det fremkommer av søknaden at de fleste lærerne har lang pedagogisk erfaring, men det er også påfallende at mange savner formell pedagogisk kompetanse. Komiteen savner en uttalt institusjonell strategi for kompetanseutvikling her, jfr. §§ 2–3. (2) [s. 22–23 i NOKUTs veiledning]. Søknadens s. 24 nevner kort at en prosess med å utarbeide dette skal innledes.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet tilknyttet studietilbudet har relevant utdanningsfaglig kompetanse.

Høyskolen bør:

- utarbeide en tydelig strategi for høyskolepedagogisk utviklingsarbeid som kan sikre både nåværende og kommende personale formal- og realkompetanse innen feltet.

3.3.4 Faglig ledelse

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (3) Studietilbudet skal ha en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

Vurdering

NLA har en tydelig definert faglig ledelse gjennom avdelingsleder og de enkelte emneansvarlige. Sammen med et rådgivende organ, avdelingsråd, og et AU ligger ansvaret for masterstudiet i teologi hos avdelingsleder. Avdelingsrådet, som består av det vitenskapelige personalet tilknyttet avdelingen, samt praksisleder og representanter for studieadministrasjonen og studentene, møtes to ganger årlig. AU, som består av koordinatorene for de ulike studietilbudene og FOU-ansvarlig på avdelingen, treffes månedlig eller ved behov. Alle emnene i studiet har en emneansvarlig. Denne har som oftest hoveddelen av undervisningen på emnet og ansvar for at emnet er faglig oppdatert. Et særlig ansvar for forskningsarbeidet på avdelingen ligger hos FoU-ansvarlig. Masterstudiet i teologi har også en koordinator som har et særlig ansvar for å utvikle helheten i studiet. Denne rollen, som sammenfaller med rollen som koordinator for bachelor i teologi, innebærer også et særlig ansvar for studiets helhet overfor studentene og en koordineringsrolle for de emneansvarlige lærerne.

Etter komiteens mening er den faglige ledelse av studietilbudet tydelig beskrevet, og ansvaret for kvalitetssikring og videreutvikling av studiet er tydelig definert.

Konklusjon

Ja, studietilbudet har en tydelig faglig ledelse med et definert ansvar for kvalitetssikring og -utvikling av studiet.

3.3.5 Tilsatte i hovedstillinger

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (4) Minst 50 prosent av årsverkene knyttet til studietilbudet skal utgjøres av ansatte i hovedstilling ved institusjonen. Av disse skal det være ansatte med minst førstestillingskompetanse i de sentrale delene av studietilbudet. I tillegg gjelder følgende krav til fagmiljøets kompetansenivå:

- a) For studietilbud på bachelorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av minst 20 prosent ansatte med førstestillingskompetanse
- b) For studietilbud på mastergradsnivå skal 50 prosent av fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 10 prosent med professor- eller dosent kompetanse ansatte med førstestillingskompetanse.
- c) For studietilbud på doktorgradsnivå skal fagmiljøet tilknyttet studiet bestå av ansatte med førstestillingskompetanse, hvorav minst 50 prosent med professorkompetanse.

Vurdering

Det er 8 personer som bidrar med mer enn 0,1 % årsverk (tilsammen 4,543 årsverk) knyttet til studiet (jfr. tabell 1). Det er 2,22 årsverk professorer, og alle er ansatt i 100 prosent stilling ved institusjonen. Alle har førstestillingskompetanse og over 40 prosent har professorkompetanse. Per i dag oppfyller høyskolen det kvantitative kravet. Vi mener også at sentrale deler er tilstrekkelig, om enn knapt, dekket per i dag. Fagmiljøets bredde er imidlertid, som nevnt under punkt 3.3.2, på lang sikt et sårbart punkt. Vi avventer derfor en oppdatert oversikt over fagmiljøet før vi konkluderer endelig, da vi er bekymret for hvordan avgående professorer skal erstattes, og for evt. endringer som har skjedd siden søknaden ble sendt.

Høyskolen må

- *gjøre rede for hvordan disse kravene skal kunne ivaretas etter kommende planlagte avganger for aldersgrensen, og legge fram en oppdatert oversikt over fagmiljøet, jfr. punkt 3.3.2.*

Vurdering etter institusjonens tilbakemelding på rapportutkast

Alle i fagmiljøet er i hovedstilling ved NLA. Da to stillinger i fagmiljøoversikten står åpent, kan dette ikke vurderes eller regnes med som del av fagmiljøet. Stipendiatenes FoU regnes heller ikke med. Med dette som utgangspunkt er det 4,6 årsverk i studiet, 0,86 årsverk professorkompetanse og 4,48 årsverk ansatte med førstestillingskompetanse. De kvantitative

kravene er oppfylt. Komiteen viser imidlertid til vår vurdering og bekymring av fagmiljøet under § 3-2 (1) og § 3-2-(2).

Det kvalitative kravet om at høyskolen skal ha tilsatte med førstestillingskompetanse innen sentrale deler av studiet er ikke innfridd.

Komiteen noterer seg at professor i kirkehistorie nå er gått av, og at det nå er utlyst stilling som førsteamanuensis på feltet, men vedkommende er ennå ikke tilsatt. Dette gjør at kravet om førstestillingskompetanse for en sentral del av studiet (kirkehistorie som en av de fire teologiske hoveddisiplinene) *idag* ikke er oppfylt.

Konklusjon

Nei, høgskolens redegjørelse er ikke tilfredsstillende.

Høgskolen må

- foreta nye ansettelse i tråd med kravene i § 2-3 (4).

3.3.6 Fagmiljøets forsknings- og utviklingsarbeid

Fra studietilsynsforskriften:

§ 2-3 (5) Fagmiljøet tilknyttet studietilbudet skal drive forskning og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid, og faglig utviklingsarbeid, og skal kunne vise til dokumenterte resultater med en kvalitet og et omfang som er tilfredsstillende for studietilbudets innhold og nivå.

Fra studiekvalitetsforskriften:

§ 3-2 (3) Fagmiljøet skal kunne vise til dokumenterte resultater på høyt nivå og resultater fra samarbeid med andre fagmiljøer nasjonalt og internasjonalt. Institusjonens vurderinger skal dokumenteres slik at NOKUT kan bruke dem i arbeidet sitt.

Vurdering

Fagmiljøet som helhet framviser dokumenterte resultater med tilfredsstillende kvalitet og omfang sett i forhold til studietilbudets innhold og nivå, selv om det er en noe ujevn fordeling på enkeltpersonnivå og dermed på breddenivå. Internasjonale og nasjonale samarbeidsrelasjoner er adekvat dokumentert. Vi viser ellers til vurderinger under 3.3.2 og 3.3.5.

Konklusjon

Ja, kravet er tilfredsstillende imøtekommet.

Høgskolen bør:

- ved kommende tilsetninger prioritere å styrke forskningsprofilen ytterligere med tanke på relevans til studietilbudet.

3.3.7 Fagmiljøets eksterne faglige deltakelse

§ 2-3 (6) Fagmiljøet tilknyttet studietilbud som fører fram til en grad skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk som er relevante for studietilbudet.

Vurdering

Som helhet deltar fagmiljøet aktivt i flere relevante nasjonale og internasjonale nettverk. Noen er på institusjonsnivå, som i NLAs samarbeid med Bispemøtet i Den norske kirke og nasjonalt fagorgan for teologi og religionsvitenskap. Andre nettverk er individuelt eller i grupper, som i AAR American Academy of Religion/Society of Biblical Literature der flere i fagmiljøet er medlemmer, Collegium Patristicum Lundense, Ernst Troeltsch-Gesellschaft (Tyskland) og Association Internationale des

Professeurs de Philosophie, European Academy of Religion, Evangelical Theological Society, Tyndale Fellowship, og Aberdeenshire Theological Club, European Leadership Forum, Fagdidaktisk forskergruppe for KRLE ved NLA Høgskolen, Forskningskonferansen «Ecclesial Practices», Ecclesiology and Ethnography ved Durham University, Forskergruppen Evangelical Missiology and Mission Praxis, årlig Veritas Research Symposium, NLA Høgskolen, Forskergruppen Litteratur og religion, Universitetet i Bergen, Forskergruppen Religion og kultur, NLA Høgskolen, Forskergruppen Teologi og spiritualitet, NLA Høgskolen. Samlet representerer disse nettverkene en bredde av samarbeidsrelasjoner som alle er relevante for studietilbudet.

Konklusjon

Ja, fagmiljøet deltar aktivt i nasjonale og internasjonale samarbeid og nettverk relevante for studiet.

3.3.8 Praksisveiledere

§ 2-3 (7) For studietilbud med obligatorisk praksis skal fagmiljøet tilknyttet studietilbudet ha relevant og oppdatert kunnskap fra praksisfeltet. Institusjonen må sikre at praksisveilederne har relevant kompetanse, og erfaring fra praksisfeltet.

Mastergradsstudiet har ikke praksis.

4 Samlet konklusjon

På bakgrunn av den skriftlige søknaden med tilhørende dokumentasjon, konkluderer den sakkyndig komiteen med følgende:

Komiteen anbefaler ikke akkreditering av master i teologi ved NLA Høgskolen AS.

Når det gjelder krav som må innfris for å oppnå akkreditering, samt komiteens råd for videre utvikling av studiet, viser vi til vurderinger og konklusjoner under hvert av kriteriene.

5 Dokumentasjon

19/02179 – 1 NLA Høgskolen AS – søknad om akkreditering av master i teologi

19/02179 – 2 NLA Høgskolen AS – Institusjonsprofil

19/02179 – 12 Tilsvær på utkast til rapport – akkreditering av master i teologi ved NLA Høgskolen AS

6 Vedlegg

Studiets læringsutbytte

(revidert i studieplan vedlagt høyskolens tilsvaer)

Kunnskap

Kandidaten:

- har avansert kunnskap innenfor de klassiske teologiske hoveddisiplinene Det gamle testamente, Det nye testamente, kristendommens historie og systematisk teologi (inkl. etikk og religionsfilosofi)
- har spesialisert innsikt i utvalgte temaområder innenfor de teologiske disiplinene
- har inngående kunnskap om vitenskapsteoretisk tenkning og problematikk i allmenn og teologisk sammenheng, herunder ogsa hermeneutikk
- har avansert kunnskap om hvordan ulike kontekster påvirker teologisk virksomhet i dag – på kirke- og samfunnsnivå; nasjonalt og internasjonalt
- har avansert kunnskap konflikt og kontinuitet, enhet og pluralitet innenfor kristendom og teologi, i historisk og aktuelt perspektiv
- har avansert kunnskap om religionens rolle i en pluralistisk samfunnskontekst, kristendommens kulturelle betydning for det norske samfunnet og kristendommen som del av et religiøst mangfold og aktør i religionsdialog
- har avansert innsikt i sammenhengen mellom teologisk kunnskap, kirkelig praksis og personlig fromhetsliv
- har innsikt i hvordan teologisk kunnskap kan anvendes og utvikles i møte med ny forskning

Ferdigheter

Kandidaten:

- kan analysere, kritisere og argumentere for teologiske påstander av historisk-deskriptiv og systematisk-normativ art fra forskjellige teologiske retninger og konfesjonelle kontekster
- kan gjennomføre et selvstendig, avgrenset vitenskapelig arbeid med en teologisk problemstilling ved bruk av sakssvarende metoder under veiledning og i tråd med forskningsetiske retningslinjer
- kan anvende relevante metoder og verktøy i fortolkning av faglige tekster, historiske tekster og hellige tekster
- kan arbeide med fagstoffet på selvstendig, reflektert og analytisk-kritisk måte
- kan finne frem til relevante kilder for å løse faglige problemstillinger og benytte kildene på etterrettelig vis
- kan oppdatere sin faglige kunnskap basert på forskning på området

Generell kompetanse

Kandidaten:

- kan delta i den offentlige samtalen om aktuelle teologiske spørsmål og religionens rolle i samfunnet
- kan formidle kunnskap fra bredden i fagområdet og innsikter fra sitt spissede, selvstendige faglige arbeid i relevante situasjoner og kontekster, både til spesialister og allmennheten
- kan bidra til faglig nytenkning og innovasjonsprosesser i kirke og samfunn
- kan analysere fag- og yrkesetiske spørsmål knyttet til å formidle og gi tilslutning til religiøse sannhetskrav

Presentasjon av den sakkyndige komiteen

- **Førsteamanuensis Birgitte Lerheim, Universitetet i Oslo**
Lerheim er førsteamanuensis i religionspedagogikk og kirkelig undervisning ved Teologisk fakultet, UiO. Hun har PhD i teologi (2009) med avhandling *Vedkjennning og gjenkjenning. Refleksjoner i snittpunkta mellom kyrkjetenking og kyrkjepraksis*. Hun er cand.philol. i kristendomskunnskap (1996), med musikkpedagogikk og filosofi som støttefag og har praktisk-teologiske studier. Lerheim har arbeidet ved Det teologiske fakultet i forskjellige stillinger siden 2000, først som stipendiat, og senere som forsker (50 %) med ansvar for feltet trosopplæring, barn og ungdom. Siden 2013 er hun førsteamanuensis i religionspedagogikk og kirkelig undervisning ved fakultetet. Hun arbeidet for tiden med prosjekter om dåpsfadderskap og om vertskapskompetanse ved europeiske pielgrims- og kulturveier (Erasmus+). Hun har tidligere arbeidet som forskningskonsulent ved TF, i ungdomsskolen og vært prestevikar i Den norske kirke. Hun er medlem av fakultets forskergruppene *Systematisk teologi* og *De etiske rommene. Grenser, motstand og praksis*. Hun er programleder for studier ved fakultetet og har også erfaring med fleksible studier med undervisning i samlinger der grupper møtes lokalt og på nett. Lerheim har vært redaktør for *Prismet*, vitenskapelig tidsskrift for religionspedagogikk fra 2009 – 2013 og etablerte i denne perioden den vitenskapelige bokserien *Prismet bok*. Hun har bred vitenskapelig publisering innen sitt fagfelt. Lerheim har erfaring med lignende vurderingsarbeid, og har vært sakkyndig for NOKUT tidligere.
- **Professor Niels Henrik Gregersen, Københavns universitet**
Niels Henrik Gregersen er utdannet cand. theol. fra Københavns Universitet (KU) i 1983 og lic. theol. i 1987 med avhandlingen *Teologi og kultur: Protestantisme mellem isolation og assimilation i det 19. og 20. århundre* (Århus Universitetsforlag 1988, 2012). Gregersen ble professor i Dogmatikk med økumenisk teologi ved KU i 2004. I perioden 2000-2003 var han forskningsprofessor i Teologi og naturvitenskap ved Aarhus Universitet (AU) og i perioden 1989-1999 var han lektor i Dogmatikk med økumenisk teologi ved AU, og 1986-89 var han adjunkt i Etikk og religionsfilosofi ved AU. Gregersens primære forskningsområder er Dogmatikk med økumenisk teologi, og forholdet mellom religion og naturvitenskap samt samfunnsvitenskap. Publikasjonslisten (www.teol.ku.dk/afd/ast) omfatter mer enn 500 nummer. Han har vært hovedredaktør for *Studies in Science and Theology* (Labor & Fides, Genève) og *Issues in Science and Theology* (T&T Clark-Continuum) i perioden 1996-2002. Gregersen var medredaktør av *Encyclopedia of Science and Religion I-II* (MacMillan Reference, 2003) og hovedredaktør av Dansk Teologisk Tidsskrift i perioden 2007-2014. Han er endvidere *Advisory Board Member* for tre utenlandske tidsskrifter samt medredaktør av *Philosophy, Theology and the Sciences* siden 2014. Gregersen har i tillegg hatt en rekke tillitsverv innenfor ulike danske og europeiske høyere utdanning og forskningstilknyttede institusjoner.
- **Professor Fredrik Lindström, Lunds universitet (LU)**
Fredrik Lindström er Teol. dr. og har siden 2000 vært professor i det gamle testamentets eksegetikk ved Centrum för teologi och religionsvetenskap ved Lunds universitet (LU). Han disputerte ved LU i 1983 og ble 1993 docent ved Göteborgs universitet (GU). I perioden 1995-2000 var han universitetslektor ved LU. Lindström har lang erfaring fra ledende stillinger ved akademiske institusjoner både på institusjons- og fakultetsnivå. Han har vært studierektor ved Institutionen för

religionsvetenskap ved GU, prefekt og seksjonsdekan ved Centrum för teologi och religionsvetenskap ved LU, blant annet var han her leder for innstillingsutvalget for ansettelse av lærere. I perioden 2009-2014 var Lindström prodekan ved De humanistiska og teologiska fakultetene (HT- fakultetene). I denne perioden var Lindström stedfortreder for dekan ved begge fakultetene, LU. Han var i samme periode også vice ordførende for fakultetsstyret, leder for forskerutdanningsutvalget, og hadde det overordnede ansvaret for forskerutdanningen. Lindström hadde også et særlig ansvar for internasjonaliseringsarbeidet ved HT-fakultetene. Lindström har hatt flere nasjonale og internasjonale oppdrag som sakkyndig i tilknytning til lærerrekuttering og ved vurdering av tildeling av eksamensrett på alle tre utdanningsnivåer/eksamensnivåer (bachelor-, master- og doktorgradsnivå).

- **Student Anders Kristensen Nordvik, Universitetet i Oslo (UiO)**
Anders er student ved profesjonsstudium i teologi ved Teologisk fakultet (TF), UiO siden august 2015 og fullfører studiet juni 2020. Tidligere var han student ved bachelorprogrammet i statsvitenskap ved UiO og fullførte 60 studiepoeng, tilsvarende årsstudium før overgang til teologi. Anders har siden mars 2016 vært nestleder og leder (nåværende) av Presteforeningens studentlag ved TF, og er nåværende studentrepresentant i Presteforeningens representantskap. Ved siden av studiene har han siden september 2015 jobbet 40-50% deltid som trosopplæringsleder i Oslo-menighet i Den norske kirke, samt hatt 4-5 ukers tjeneste som prestevikar i Bodø domprosti hver sommer siden 2016. Kombinasjonen av statsvitenskap, teologistudium, deltidsarbeid og vikariat ved teologers primærarbeidsgiver, samt verv i teologisk fag- og profesjonsforening gir Anders en bred erfaring med offentlig forvaltning, teologistudiet og arbeidslivets krav til teologer.

DRAMMENSVEIEN 288 | POSTBOKS 578,1327 LYSAKER | T: 21 02 18 00 | [NOKUT.NO](https://www.nokut.no)